

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การศึกษาเป็นปัจจัยที่สำคัญยิ่งต่อการพัฒนาคุณภาพของคนในประเทศ เพราะว่ารากฐานของชาติ คือ คน และรากฐานของคน คือ การศึกษา คนที่มีคุณภาพจะช่วยสร้างความเจริญที่ยั่งยืนในอนาคตได้ การเตรียมคนที่มีคุณภาพเพื่อเป็นผู้นำด้านต่าง ๆ จึงเป็นเรื่องที่สำคัญซึ่งเป้าหมายของการจัดการศึกษาตามแผนการศึกษาแห่งชาติคือ การพัฒนาคนและคุณภาพของคนให้เป็นผู้ที่มีปัญญา รู้จักเหตุและผล รู้จักแก้ปัญหาได้อย่างชาญฉลาด รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์มุ่งพัฒนาพฤติกรรมทางสังคมที่ดีงามทั้งในการทำงานและการอยู่ร่วมกัน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2540 : 1-2) ปัจจุบันทุกประเทศจึงให้ความสำคัญกับการศึกษามาก โดยมีฐานความคิดเดียวกันว่า กำลังคน คือ ทรัพย์สินสมบัติที่ล้ำค่าที่สุดและการศึกษาคือกุญแจแห่งการดำรงชีวิตและความสำเร็จของคนในชาติ ซึ่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ในมาตรา 24 (2) และ(3) ระบุไว้ว่า การจัดกระบวนการเรียนรู้มุ่งเน้นให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้ เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่องถึงการปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยม ที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2545 : 12) ทั้งนี้ เพราะการศึกษาเป็นกระบวนการที่ทำให้คนมีความรู้และคุณสมบัติต่าง ๆ ที่ช่วยให้คนนั้นอยู่รอดในโลกได้ เป็นประโยชน์ต่อตนเอง ครอบครัว และสังคมส่วนรวม คุณภาพการศึกษาสะท้อนถึงคุณภาพของคนที่เป็นผลผลิตของการจัดการศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2554 : 1)

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เป็นหลักสูตรที่มีมาตรฐานเป็นตัวกำหนดคุณภาพของผู้เรียน มุ่งพัฒนาผู้เรียนและให้ความสำคัญกับทักษะด้านการสื่อสารหรือการอ่าน โดยกำหนดให้สถานศึกษาจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นการฝึกทักษะการอ่าน การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ การประยุกต์ความรู้มาใช้ในการป้องกันแก้ปัญหา และ เกณฑ์

การจบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ระดับมัธยมศึกษาชั้นผู้เรียนต้องมีผลการประเมินรายวิชาพื้นฐานและผลการประเมินการอ่าน ทักษะการเขียนสื่อความตามที่สถานศึกษากำหนด (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552 : 2-27) ดังนั้นเพื่อให้บรรลุจุดหมายของหลักสูตรจึงต้องจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะที่สำคัญ 5 ประการ คือ ความสามารถในการสื่อสาร ความสามารถในการคิด ความสามารถในการแก้ปัญหา ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต และความสามารถในการใช้เทคโนโลยี เพื่อให้ผู้เรียนพร้อมที่จะทำประโยชน์ให้กับสังคมตามบทบาทหน้าที่ของตน มีคุณภาพในด้านความรู้และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ กระทรวงศึกษาธิการจึงได้เล็งเห็นความสำคัญและกระตุ้นให้มีการพัฒนาความสามารถในการสื่อสารหรือการอ่าน โดยกำหนดให้ความสามารถในการสื่อสารเป็นหนึ่งในสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ทั้งนี้เพราะ การอ่านเป็นทักษะการสื่อสารที่มีความสำคัญยิ่ง เนื่องด้วยการอ่านเป็นแนวทางหนึ่งในการรับความรู้และข้อมูลที่มีอยู่บน โลกนี้ และเป็นช่องทางในการเสริมสร้างปัญญาและจินตนาการให้แก่ผู้อ่าน เพื่อนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน (สุนัดดา โยมญาติ, 2555 : 24)

สาระการเรียนรู้ภาษาไทยได้กำหนดมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดให้มีการอ่านออกเสียงบทร้อยแก้วหรือร้อยกรองได้ถูกต้อง เข้าใจความหมายของคำทั้งโดยตรงและความหมายโดยนัย รวมทั้งระบุใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่าน และเมื่ออ่านแล้วเขียนกรอบแนวคิด บันทึกย่อความ รายงาน วิเคราะห์วิจารณ์เรื่องที่อ่านได้อย่างสมเหตุสมผลหรือแสดงความคิดเห็นโต้แย้งเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านและสังเคราะห์ความรู้จากสิ่งที่อ่านเพื่อนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สาระที่ 1 การอ่าน มาตรฐานที่ 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิด เพื่อนำไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551 : 38) ซึ่งการอ่านถือเป็นทักษะพื้นฐานที่มีส่วนช่วยในการเรียนรู้ การคิดแก้ปัญหาต่างๆ และยังเป็นการให้ประสบการณ์ผู้อ่าน ตลอดจนนำความคิดที่ได้รับจากการอ่านไปใช้ในชีวิตประจำวัน (จริญญา กาละหมัด, 2549 : 2) และการอ่านเป็นสิ่งจำเป็นและก่อให้เกิดประโยชน์แก่มนุษย์ทุกด้าน ทุกโอกาส การอ่านช่วยส่งเสริมความรู้ ความคิดของเราให้เพิ่มพูนขึ้น (นัยนา จันดาวงศ์, 2551 : 1) การอ่านจึงเป็นสิ่งจำเป็นและสำคัญอย่างยิ่งที่ทำให้ผู้อ่านฉลาด รอบรู้ ทันโลก ทันเหตุการณ์ และสามารถดำเนินชีวิตได้อย่างมีประสิทธิภาพ (ฟองจันทร์ สุขยิ่ง และคณะ, 2553 : 7)

ถึงแม้ว่าการอ่านจะมีความสำคัญเพียงใด แต่ประเทศไทยก็ประสบปัญหาการอ่านของเด็กไทย ดังเห็นได้จากสถานการณ์การอ่านในประเทศไทย ปี 2551 พบว่าคนไทยอ่านหนังสือเฉลี่ย 66.3% คนละ 39 นาที ต่อวัน ลดลงจากปี 2548 ซึ่งคนไทยอ่านหนังสือ 69.1% คนละ 46 นาทีต่อวัน อัตราการอ่านหนังสือของคนไทยเฉลี่ย 2 เล่มต่อคนต่อปี (เฉลิมลาภ ทองอาจ. 2555 : 2-9) รวมถึงผลการทดสอบโครงการ PISA (Program for International Student Assessment) ที่พบว่า เด็กไทยได้คะแนนเฉลี่ยด้านการอ่านต่ำกว่ามาตรฐานในกลุ่มประเทศ OECD เมื่อเปรียบเทียบกับผลการสอบในปี 2552 กับ 65 ประเทศทั่วโลก พบว่าความสามารถด้านการอ่าน โดยเฉลี่ยของเด็กไทยอยู่อันดับที่ 50 โดย PISA ได้กำหนดการทดสอบการอ่าน คือ “การเรียนรู้เรื่องการอ่าน (Reading Literacy)” ซึ่งหมายถึง ความรู้และทักษะที่จะเข้าใจเรื่องราวและสาระของสิ่งที่ได้อ่าน ตีความหรือแปลความหมายของข้อความที่ได้อ่าน และประเมิน วิเคราะห์ย้อนกลับ ไปถึงจุดมุ่งหมายของการเขียน ได้ว่าต้องการส่งสารอะไรให้ผู้อ่าน นอกจากนี้ จากผลสำรวจการอ่าน ยังพบว่า คนไทยแต่ละคนอ่านหนังสือเฉลี่ยปีละ 5 เล่ม เปรียบเทียบกับ คนเวียดนามที่อ่านปีละ 60 เล่ม คนญี่ปุ่น 50 เล่ม คนสิงคโปร์ 45 เล่ม และคนมาเลเซีย 40 เล่ม (ประภัสสร เสวิกุล. 2555 : เว็บไซต์) ซึ่งสาเหตุของการขาดทักษะการอ่านมีสาเหตุหลายประการ เช่น การอ่านหนังสือไม่ออก การชอบดูโทรทัศน์ การขาดแคลนหนังสือ การขาดทักษะในการอ่านอย่างมีกลยุทธ์ ทั้งนี้เพราะการอ่านเป็นกระบวนการทางปัญญาที่ซับซ้อน ต้องใช้ความพยายามและความตั้งใจในการอ่านเพื่อจะเข้าใจในสิ่งที่ผู้เขียนต้องการสื่อ จึงทำให้ผู้อ่านหลายคนเกิดความรู้สึกว่า การอ่านเป็นกิจกรรมที่ไม่น่าสนใจ เป็นสิ่งที่น่าเบื่อ ส่งผลต่อแรงจูงใจในการอ่าน (ธัญญา เรืองแก้ว. 2555 : 65-66) โดยอัตราการอ่านหนังสือของเยาวชนไทยเพียงร้อยละ 21 เท่านั้นที่อ่านหนังสือแล้วเข้าใจเนื้อหาซึ่งศาสตราจารย์ นิธิ เอียวศรีวงศ์ นักวิชาการคนสำคัญของไทย กล่าวถึง ประเทศเพื่อนบ้านวิพากษ์คนไทยว่า “คนไทยไม่ใช่ชาตินักอ่าน” แม้ปัจจุบันคนไทยสามารถอ่านออกเขียนได้เกือบร้อยเปอร์เซ็นต์ แต่คนไทยกลับอ่านหนังสือกันน้อยมาก ส่งผลให้รัฐบาลตระหนักถึงความสำคัญของการอ่าน และจะสร้างนิสัยรักการอ่านให้เป็นนิสัยประจำชาติให้ได้ เพราะการอ่านมีความสัมพันธ์กับการเรียนรู้ที่มีคุณภาพตลอดชีวิต เป็นเครื่องมือชนิดเดียวที่ทำให้คนสามารถถ่ายทอดและสร้างองค์ความรู้มาอย่างยาวนาน เพื่อให้สอดคล้องกับเป้าหมายในการสร้างพลเมืองยุคใหม่ ที่มีความใฝ่รู้ ใฝ่ดี คิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น มีความเป็นสากล มีความเป็นพลเมืองไทยและพลเมืองโลก จึงได้มีมติเห็นชอบให้การอ่านเป็นวาระแห่งชาติ โดยกำหนดให้วันที่ 2 เมษายนของทุกปี เป็นวันรักการอ่าน ซึ่งเป็นวันคล้ายวันพระราชสมภพของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

องค์ต้นแบบนักอ่านด้วย และในปี 2552-2561 เป็นทศวรรษแห่งการอ่านที่จะต้องปลูกจิตสำนึกให้มินิสัยรักการอ่านตั้งแต่เด็กให้เกิดความเคยชิน (ข่าวสำนักงานรัฐมนตรี, 2554 : เว็บไซค์)

จากผลการสอบ O-NET ปีการศึกษา 2555 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 พบว่าคะแนนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย มีค่าเฉลี่ยระดับประเทศร้อยละ 54.48 ค่าเฉลี่ยระดับจังหวัดหรือสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 ร้อยละ 53.75 และเมื่อแยกตามสาระและรายมาตรฐานการเรียนรู้พบว่า สาระและมาตรฐานการเรียนรู้ที่มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของระดับประเทศคือคอนข้างมากคือ สาระที่ 1 สาระการอ่าน มาตรฐาน ท 1.1 โดยค่าเฉลี่ยระดับประเทศอยู่ที่ 67.12 ระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 อยู่ที่ร้อยละ 63.42 ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าสาระการอ่าน มาตรฐาน ท 1.1 จำเป็นต้องได้รับการพัฒนาโดยเร่งด่วน (สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน), 2555 : 2) และจากการศึกษาพบว่านักเรียนส่วนมากที่มีผลการเรียน อยู่ในเกณฑ์ที่ค่อนข้างต่ำ ส่วนใหญ่มักจะมาจากนักเรียนมีความสามารถในการอ่านอยู่ในเกณฑ์ที่ไม่น่าพอใจ โดยเฉพาะการอ่านจับใจความ ซึ่งอาจเป็นเพราะนักเรียนไม่เข้าใจ ความหมายคำศัพท์และ โครงสร้างของประโยค โดยทั่วไปครูมักจะพบว่านักเรียนอ่านหนังสือไม่เข้าใจ เก็บใจความไม่ได้ หรือแปลแล้วยังไม่รู้เรื่องต่างๆที่ครูได้พยายามหาทางช่วยเหลือ นักเรียนตามประสบการณ์และความสามารถของครูแล้วก็ตาม นอกจากนี้ครูยังได้พบเห็น ปัญหาอีกมากมายที่นักเรียนมีต่อการอ่านจับใจความ ซึ่งมีปัญหาเฉพาะตัวของนักเรียนเอง และ ปัญหาที่นักเรียนส่วนใหญ่ประสบร่วมกัน การได้รู้ที่มาของปัญหา จะทำให้ครูมีแนวทางการ สอนที่ตรงจุดและเหมาะสมกับผู้เรียนยิ่งขึ้น วิธีที่ดีที่สุดในการค้นหาสาเหตุและการแก้ปัญหา การอ่านของนักเรียนเป็นรายบุคคล คือ การวินิจฉัย เพราะทำให้ตอบปัญหาที่สำคัญได้ 5 ประการคือ นักเรียนคนใดมีความบกพร่องในการอ่าน ความบกพร่องในการอ่านของนักเรียน คนนั้นอยู่ที่ทักษะใดของการอ่าน สาเหตุ ที่บกพร่องในการอ่านตรงทักษะนั้นมีอะไรบ้าง จะทำ การสอนซ่อมเสริมในสิ่งใดบ้าง และจะป้องกันความบกพร่องในการอ่านของนักเรียนได้ อย่างไร ซึ่งจะเห็นว่า การวินิจฉัยจะทำให้สามารถแก้ไขและป้องกันความบกพร่องในการอ่าน ของนักเรียนได้อีกด้วย (จินตนา สีนกั้ง, 2542 : 3) ดังนั้น เครื่องมือ ที่ใช้ในการวัดผลหา จุดบกพร่องนักเรียนที่มีปัญหาว่ายังไม่เกิดการเรียนตรงจุดใด เพื่อหาทางช่วยเหลือให้นักเรียน เจริญงอกงามบรรลุตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้ ช่วยให้ครูสามารถจัดทำ การสอนซ่อมเสริมได้ ถูกต้องคือ แบบทดสอบวินิจฉัย (สมนึก ภัททิยธนี, 2547 : 7)

จากสภาพปัญหาดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงเห็นความสำคัญและความจำเป็นที่จะจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นพัฒนาการอ่านจับใจความ ศึกษาข้อบกพร่องในการอ่านจับใจความของนักเรียน เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงการเรียนการสอน เพราะในเกณฑ์การจบการศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทุกระดับการศึกษาต้องมีผลการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียนในระดับผ่านเกณฑ์การประเมินตามที่สถานศึกษากำหนดจึงจะจบการศึกษาได้ (หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2551 : 31-32) ประกอบกับผลการสอบ PISA การวิพากษ์คนไทยว่า“คนไทยไม่ใช่ชาตินักอ่าน” รวมถึงสถานการณ์การอ่านในประเทศไทย ปี 2551-2555 ที่พบว่าคนไทยอ่านหนังสือเฉลี่ย ลดลงจากปี 2548 ซึ่งคนไทยอ่านหนังสือ 69.1% คนละ 46 นาทีต่อวัน อัตราการอ่านหนังสือของคนไทยเฉลี่ย 2 เล่มต่อคนต่อปี (อัญชลี ธรรมะวิสิฎฺฐ, 2554 : เว็บไซต์) เมื่อเทียบกับประเทศเพื่อนบ้าน และผลการสอบ o-net ปีการศึกษา 2555 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่พบว่าคะแนนสอบของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าระดับประเทศ ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะสร้างทดสอบวินิจฉัยข้อบกพร่องการอ่านจับใจความ สารการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 ซึ่งจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่าสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 ยังขาดแบบทดสอบวินิจฉัยข้อบกพร่องการอ่านจับใจความสำหรับนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สารการเรียนรู้ภาษาไทย เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาความสามารถในการอ่านของผู้เรียนให้มีทักษะการอ่านที่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา และเป็นแนวทางให้ผู้สอนนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการเรียนการสอนต่อไป

คำถามการวิจัย

แบบทดสอบวินิจฉัยข้อบกพร่องการอ่านจับใจความ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีคุณภาพด้านความเที่ยงตรง ความยาก อำนาจจำแนก และความเชื่อมั่นเป็นอย่างไร

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อสร้างแบบทดสอบวินิจฉัยการอ่านจับใจความ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
2. เพื่อหาคุณภาพของแบบทดสอบวินิจฉัยการอ่านจับใจความ สำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

3. เพื่อตรวจสอบข้อบกพร่องการอ่านจับใจความ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27

ขอบเขตการวิจัย

1. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2556 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 จำนวน 60 โรงเรียน จำนวนนักเรียน 10,264 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2556 จำนวน 585 คน ที่ได้จากการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Random Sampling) กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของ Taro Yamane ซึ่งแบ่งเป็น 3 กลุ่ม คือ

1.2.1 กลุ่มที่ 1 จำนวน 100 คน เพื่อสำรวจข้อบกพร่องในการอ่านจับใจความ

1.2.2 กลุ่มที่ 2 จำนวน 100 คน สำหรับหาคุณภาพแบบทดสอบวินิจฉัยข้อบกพร่องในการอ่านจับใจความ

1.2.3 กลุ่มที่ 3 จำนวน 385 คน สำหรับศึกษาข้อบกพร่องในการอ่านจับใจความ

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้เป็นการสร้างแบบทดสอบวินิจฉัยข้อบกพร่องการอ่านจับใจความในด้านการอ่านจับใจความวรรณคดีในบทเรียน ขวามและเหตุการณ์สำคัญ บทความ บันเทิงคดี สารคดี สารคดีเชิงประวัติ ตำนาน งานเขียนเชิงสร้างสรรค์ ด้านการอ่านจับใจความเรื่องราวในบทเรียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยและกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น

3. ขอบเขตด้านระยะเวลาในการวิจัย

ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2556

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การอ่าน หมายถึง การถ่ายทอดความหมายของตัวอักษรหรือสัญลักษณ์ออกมาในรูปแบบของความคิดเหล่านั้น ไปใช้ให้ได้อย่างถูกต้อง

2. การอ่านจับใจความ หมายถึง การทำความเข้าใจเนื้อเรื่องหรือข้อความที่อ่าน สามารถจับสาระสำคัญแปลความหมายของสิ่งที่อ่านและเข้าใจจุดสำคัญของเรื่องนั้นที่ผู้เขียน

ต้องการเขียนให้ผู้อ่านได้อ่านอย่างถูกต้องครบถ้วน จำนวนเป็น 9 ตอน ดังนี้

- 2.1 ตอนที่ 1 พรรณคดีในบทเรียน
- 2.2 ตอนที่ 2 ข่าวดังและเหตุการณ์สำคัญ
- 2.3 ตอนที่ 3 บทความ
- 2.4 ตอนที่ 4 บันเทิงคดี
- 2.4 ตอนที่ 5 สารคดี
- 2.5 ตอนที่ 6 สารคดีเชิงประวัติ
- 2.6 ตอนที่ 7 ตำนาน
- 2.7 ตอนที่ 8 งานเขียนเชิงสร้างสรรค์
- 2.8 ตอนที่ 9 เรื่องราวในบทเรียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย และ

กลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น

3. การวินิจฉัย หมายถึง การค้นหาอุปสรรคหรือข้อบกพร่องในการเรียนรู้ ในที่นี้ ผู้วิจัยมุ่งค้นหาข้อบกพร่องของการเรียน เรื่อง การอ่านจับใจความ สำหรับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

4. ข้อบกพร่อง (Deficiency) หมายถึง ความผิดพลาดที่เกิดจากการไม่เข้าใจในเนื้อหาของเรื่องที่อ่าน ของชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยพิจารณาจากการตอบแบบทดสอบวินิจฉัย นักเรียนที่ ได้ต่ำกว่าเกณฑ์ขั้นต่ำ ในเนื้อหาใดถือว่าบกพร่องในเนื้อหานั้นและพิจารณาหาจุดบกพร่องในแต่ละจุดประสงค์การเรียนรู้ในเนื้อหานั้น ๆ

5. แบบทดสอบเพื่อสำรวจ (Survey Test) หมายถึง ชุดของข้อสอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เพื่อรวบรวมคำตอบผิดและข้อบกพร่องต่าง ๆ ในการเรียนเรื่อง การอ่านจับใจความ โดยมีลักษณะเป็นแบบทดสอบให้เติมคำตอบซึ่งยึดเนื้อหาและจุดประสงค์การเรียนรู้ในการดำเนินการสร้าง

6. แบบทดสอบวินิจฉัย (Diagnostic Test) หมายถึง ชุดของข้อสอบชนิดเลือกตอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อค้นหาจุดบกพร่องของนักเรียนแต่ละคน โดยสร้างตัวลงจากแบบทดสอบเพื่อสำรวจ สำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยสร้างเป็นแบบทดสอบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ ประกอบด้วย การอ่านจับใจความ 9 ตอน คือ

- ตอนที่ 1 พรรณคดีในบทเรียน
- ตอนที่ 2 ข่าวดังและเหตุการณ์สำคัญ
- ตอนที่ 3 บทความ
- ตอนที่ 4 บันเทิงคดี

ตอนที่ 5 สารคดี

ตอนที่ 6 สารคดีเชิงประวัติ

ตอนที่ 7 ตำนาน

ตอนที่ 8 งานเขียนเชิงสร้างสรรค์

ตอนที่ 9 เรื่องราวในบทเรียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย และ
กลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น

7. คุณภาพแบบทดสอบวินิจฉัย หมายถึง คุณสมบัติของข้อสอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยพิจารณาจาก

7.1 ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา หมายถึง ความสอดคล้องระหว่างจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมและเนื้อหาของแบบทดสอบ ซึ่งเรียกว่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม (IOC : index of item objective congruence) ซึ่งต้องมีดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.60 ขึ้นไป จึงถือว่ามีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาด้านการอ่านจับใจความ

7.2 ค่าความยากของข้อสอบ หมายถึง อัตราส่วนในการทำข้อสอบข้อนั้นถูกต้องผู้เข้าสอบทั้งหมด

7.3 ค่าอำนาจจำแนกของข้อสอบ หมายถึง ความสามารถของข้อสอบในการจำแนกผู้สอบออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มผ่านเกณฑ์ และกลุ่มไม่ผ่านเกณฑ์ หาโดยวิธีดัชนี บี (B-Index)

7.4 ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ หมายถึง ความคงที่ในการได้คะแนนของนักเรียนแต่ละคนในการทดสอบ ไม่ว่าจะทำการทดสอบกี่ครั้งก็ตาม หาโดยใช้สูตร KR – 20 ของคูเดอร์ – ริชาร์ดสัน (Kuder - Richardson)

8. คะแนนจุดตัด (Out – off score) หมายถึง คะแนนที่ใช้สำหรับเป็นเกณฑ์ ในการนำผลการสอบของแบบทดสอบอิงเกณฑ์ไปเปรียบเทียบกับนักเรียนมีคะแนนสูงหรือต่ำกว่าคะแนนจุดตัด ในแต่ละตอนและโดยรวมใช้คะแนนจุดตัด 18 คะแนน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ครู ผู้บริหาร และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 ได้ทราบข้อมูลพื้นฐานจากการใช้แบบทดสอบวินิจฉัย ข้อบกพร่องการอ่านจับใจความและเพื่อนำไปวางแผนการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมและ พัฒนาการอ่านจับใจความสำหรับนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น

2. เป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูเพื่อนำไปปรับปรุงการเรียนการสอนและช่วยเหลือนักเรียนที่มีข้อบกพร่องการอ่านจับใจความต่อไป
3. เพื่อเป็นแนวทางให้โรงเรียนได้ปรับปรุงการเรียนการสอนได้ตรงจุด

กรอบแนวคิดการวิจัย

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้สรุปแนวคิด ทฤษฎีการอ่านจับใจความของ ทอร์นไคค์ (Thondike, 1975 : 15) บลูมและคณะ (Bloom and Others, 1981 : 168) กรมวิชาการ (2544 : 35) นวลักษณ์ นุชกาญจน (2545 : 29-30) ทิศนา แจมมณี (2550 : 72-74) เป็นกรอบความรู้โดยยึดหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ตามมาตรฐาน ตัวชี้วัดที่ 1.1 สาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งผู้วิจัยได้นำมาสรุปองค์ประกอบการอ่านจับใจความ เป็น 9 ตอน คือ วรรณคดีในบทเรียน ข่าวและเหตุการณ์สำคัญ บทความ บันเทิงคดี สารคดี สารคดีเชิงประวัติ ตำนาน งานเขียนเชิงสร้างสรรค์ และเรื่องราวในบทเรียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยและกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ดังแผนภาพที่ 1 ดังนี้

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย